

A Bihar ev. ref. egyh. esperesi hivatalá-e 1317 1890

Az

érmelléki ev. ref. egyházmegye

1890. szeptember 23-án

Székelyhidon tartott közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

NAGYVÁRAD,
„SZIGLIGETI NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”
1890.

AZ ÉRMELLÉKI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1890. szept. 23-án

SZÉKELYHIDON TARTOTT KÖZGYÜLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE.

Szőke János esperes és **Fráter Imre** egyházmegyei gondnok
elnöklete alatt.

Jelen voltak:

Tanácsbírák :

Egyházi részről :

Nagy István,
Takács József,
Szikszay József,
Thamássy Lajos.

Világi részről :

Garán Dániel jegyző,
Zsigó Endre,
Draveczky Béla,
Konrád László.

Képviselők :

Alsó-Ábrányból : Szabó József l.
Felső-Ábrányból : Molnár Mihály l.
Albáról : Sass Károly l., Gonda
János.

Ér-Adonyból : Csécsi N. Imre l.,
Bür János.

Álmosdról : Bajza Antal l.

Asszonyvásárról : Vecsey Sándor
l., Laczák Márton, Kovács
János.

Bagamérből : Bányai László l.,
Ármós Sándor.

Bályogról :

Bogyoszlóról : Aranyi György l.

Csokalyból : Simon Elek l., Csen-
geri Imre.

Diószegről : Molnár János l.,
Veres Bálint, Csáki Sándor,
Kecskés János.

Kakadról : Csontos László l.

Félegyházáról : Végh Lajos l.,
Nagy József.

Kis-Kerekiből : Bartha András l.,
Hajdu József.

Ér-Keserűből :

Apát-Kereszturból : Csuka Ferencz
l., Képes János.

Kézből : Balogh Imre l.

Kőlyről : Egeressi Imre l., Er-
délyi Gábor.

Köbölkutról : Torma Károly l.

N.-Létáról : Marjai Péter l.

<i>Uj-Létáról</i> : Lénárt Péter l., Sütő István.	<i>Szent-Miklósról</i> : Beregszászi Albert l.
<i>Margittáról</i> : Szathmári Sándor l.	<i>Ér-Semlyénből</i> : Végh József l.
<i>Micskéről</i> : Rác Lajos l.	<i>Szalacsról</i> : Szikszay József l., Horváth István.
<i>Ér-Mihályfalváról</i> : Szőke János l., Konrád László.	<i>Székelyhidről</i> : Szabó József l., Pozsgai Károly, Halász Imre, Borbély Lajos.
<i>Ér-Olasziból</i> : Thamássy Lajos l., Milotai Lajos.	<i>Szent-Imréről</i> : Nagy István l., Debreczeni Sándor.
<i>Ottományból</i> : Szabó Mihály l., Lukács Sándor.	<i>Szent-Jobbról</i> : Bán Sándor l., Juhász János.
<i>Gálos-Petriből</i> : Fazekas Mihály l., Sete Fereucz.	<i>Széplakról</i> : Takács József l.
<i>Piskoltról</i> :	<i>Ér-Turcsáról</i> : Kálás István l.
<i>Poklostelekről</i> : Ungvári Gyula l.	<i>Vajdáról</i> : Magyar Gábor l.
<i>Monus-Petriből</i> :	

és számos hallgatók.

Esperes ur Istenhez emelt buzgó imádság után üdvözölvén egyházmegyei gondnok urat, a tanácsbirói testületet, s a szép számmal egybegyült lelkész s tanító urakat, egyházi képviselőket, a gyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

28. Esperes ur mély sajnálattal jelenti, miszerint egyházmegyei egyházi főjegyző Kassay Ignác, terhes betegsége következtében a gyűlésen jelen nem lehet, sőt ugy ezen állásáról, mint az egyházmegyei tanácsbiróságról lemondását irásban is beterjesztette : felhívja ennél fogva közgyűlést — mielőtt a választás elrendeléséről intézkednék — a lemondott jegyzőnek jelen gyűléseni helyettesítésére.

Közgyűlés részvétellel veszi tudomásul egyházmegyei főjegyző betegségének hírét s lelkéből óhajtja egészsége mielőbbi teljes helyreállítását, lemondását sajnálattal fogadja el s évek során át buzgósággal viselt hivataloskodásáért teljes elismerést s köszönetet szavaz.

Jelen gyűlésre a helyettesítéssel Szikszay Józsefet bizza meg.

29. A lemondással kapcsolatosan olvastatott az ev. ref. lelkészi kör Székelyhidon 1890. szept. 22-ik napján tartott értekezletének jegyzőkönyve, melyben indítványoztatik, hogy a munkamegosztás, s többeknek e téreni gyakorlat szerzése céljából, jövőben még egy egyházi és egy világi jegyző választassék.

Közgyűlés az indítványt elfogadja s a midőn a megürült főjegyzői, majd egy egyházi tanácsbírói állomás betöltésére a szavazást elrendeli, ugyanezzel egyidejűleg az egyházakat még egy egyházi és egy világi aljegyzőségre leendő szavazásra is felhívja; s mind négy rendbeli szavazatok beadási határidejéül ez év december 20-ikát tűzi ki, szavazatbontó küldöttség tagjaiul pedig esperes Szőke János elnöklete alatt, Fráter Béla, Konrád László, Végh József és Bányai László urak kiküldetnek.

30. Elnök esperes ur jelenti, hogy a székelyhidi egyházban szolgált Müller Ferencz kántor-tanító f. év július havában élete legszebb korában elhalt, számos tagból álló családot hagyván hátra maga után.

Közrészvétellel veszi tudomásul közgyűlés Müller Ferencznek az élet legszebb s munkabíróbb korábbi váratlan elhunytát, s emlékét jegyzőkönyvileg megörökíti s vigasztalást kér a minden vigasztalások atyjától a szomorú sorsra jutott gyászoló családra.

31. Olvastatott esperes urnak az 1890. évbéli kánonszerű egyházlátogatásról jelentése, melyben a következők foglaltatnak;

Egyházmegyénk kánonszerű látogatása e f. 1890. év jun. havában s a következő renddel tartatott meg.:

A diószegi, n.-létai, uj-létai, kakadi, álmosdi, bagaméri egyházakat Tiszteletes Marjai Péter iskolai körlátogató urral vizsgáltam meg; a diószegi, álmosdi és bagaméri egyházakban Tekintetes Fráter Imre egyházmegyei gondnok is közreműködött. Az ér-adonyi, ottományi, szalacsi, kézci, bogyoszlói, albisi, asszonyvásári, k.-kerei egyházakat Tiszteletes Vecsey Sándor iskolai körlátogató urral vizsgáltam. A piskolti, g.-petri, tarcsai, keserői, ér-semjéni, mihályfalvai egyházakat Tiszteletes Ablonczy József iskolai körlátogató urral vizsgáltam meg.

A margittai, f.-ábrányi, bályoki, széplaki, tóti, micskei, poklostelki egyházakat Nagyt. Takács József e. m. tanácsbíró ur, Tiszteletes Szathmári Sándor isk. körlátogató urral vizsgálta. Az olaszii, kereszturi, alsó-ábrányi, köbölkuti, szentmiklósi és székelyhidi egyházakat Thamássy Lajos e. m. tanácsbíró ur Tiszteletes Torma Károly urral vizsgálta. A csokalyi, kólyi, szent-jobbi, szent-imrei, vajdai, félegyházi egyházakat Nagy István e. m. tanácsbíró ur Tiszteletes Magyarai Gábor iskolai körlátogató urral vizsgálta meg.

A vallás-erkölcsi állapot ezen anyagi elvű korszakhoz mérten egyházainkban kielégítő. Az isteni tiszteletek vasárnap és ünnepeken reggel dicséretesen látogattatnak, némely egyházainkban délután is számosan jelennek meg a hivek; és ott káté- vagy bibliamagyarázatok tartatnak, de a többi egyházainkban is tartatnak könyörgések. A hét köznapjain is reggel — a nyári munkaidő kivételével — minden egyházainkban könyörgések, sőt több egyházunkban a téli napokban bibliamagyarázatok is tartatnak.

Az urvaesorávali élés gyakoroltatik, a nép-bűnök: a káromkodás, verekedés, a tolvajlások szűnnek s általában az erkölcsiség szelidül.

A törvénytelen születések csak a beköltözöttek vagy cselédek között fordulnak elő.

A vad és visszás házasságok száma is évenként kevesbedik.

A vasárnap illendő megtartása — a hol a polgári előjáróság is közreműködik és jó példával jár elől — naponként terjed.

Az iskolázás örvendetes előhaladást mutat, több egyházakban az ismétlő iskolások is oktattatnak.

Az értelemfejtő, módszeres, szabatos tanítás terjed, a kitünő tanítók száma szaporodik.

Kitünő tanítók: Bod Lajos, Dobó Gyula, Éder Imre, Fiók Albert, Laczák Márton, Molnár Antal, Munkácsi Ferencz, Pálfi Miklós, Pálár Rafáel, Ürögi Sándor, Szathmári László, Tóth Károly, Tóth Miklós, Vincze Károly, Veres Berta, Kalmár Károly.

Statisztikai adatok az egyház és iskolákról:

Lelkek száma.	42,116, fi: 21,116, nő: 21,000
Szülöttek:	fi: 1,250, nő: 1,125, = 2,375
Halottak:	fi: 775, nő: 710, = 1,485
Házasultak:	582 pár. Vegyes: 34 pár.
Külön élő házastársak	75
Vadházasságban élő	115
Áttértek	74
Kitértek	12
Konfirmáltattak:	fi: 360, nő: 355 = 715.
Csak fiukat tanított tanítók száma	23
Leányokat	17
Fiukat-leányokat	25
Okleveles tanító	24
Igazolványnyal ellátott	17
Kibocsátott	10
Nincs kibocsátványa	1
Állandó	51

Ideiglenes	12
Segéd	2
Évi összes javadalmazás értéke	22,593 frt.
Mindennapi iskolába járók	4519
Ismétlő iskolába járók	503
Az egyházkerületi A) minta szerint	2
B) " "	20
C) " "	43
Iskolaköteles fiu 2567, nő 2807 =	4874
Feljár " 2425, " 2124 =	4549
Iskolát időelőtt elhagyott: fi 53, nő 67 =	120
Iskolába nem járt: " 78, " 99 =	177
Más ker. felekezetű: " 21, " 13 =	34
Mózes vallásu: " 8, " 14 =	22
13—15 éves: fi 865, nő 823 =	1688
Feljárt: " 248, " 255 =	503
Tantermek száma	65
Törvénynek megfelelő	9
Kielégítő	17
Tűrhető	13
Rossz	1
Tankönyvek	1,120 frt
Tanészkozók értéke	1,532 "
Iskolai szerekre jelen évre	2,020 "
Összes kiadás	24,613 "
Iskolázási hónap 6 2 iskolában,	
" " 8 11 "	
" " 9 27 "	
Közös iskola van 2, állami nincsen egy sem.	

A templomok, iskolai épületek, lelkész és tanítói lakok több egyházainkban dicséretesen javítottak, sőt ujonnan építettek. Szent-Jobbon templom, torony, Tarcsán templom, torony, iskola javított, Mihályfalván iskola. A margittai templom és iskolák 313 frt értékben javítottak.

Tóti templom, torony javított	650 frt.
A szentjobbi templom, torony javított	1800 "
Szent-Imrén templom, iskolakerítés	100 "
Félegyházán	40 "
Kakadon az iskolánál melléképület	80 "
Álmosdon fiiskola-épület javítás	150 "
Diószegen fiiskolák	800 "
Székelyhidon leányiskolák	500 "
Szentmiklósi templom belseje javított és felszereltetett	2700 "

Köbölkuton papi, tanítói lak javítás	120	frt.
Olaszii templom belseje	150	„
Alsó-ábrányi papilak és iskola	100	„
Keresztleri papilak és iskola	512	„

Több egyházainkban áldozatkész buzgóság észlelhető. Egyes adományok tétettek :

Vajdán özv. Nagy Lajosné Dobozi Erzsébet urnő urasztalát készíttetett és terítőket vett 200 forint értékben; Balogh Józsefné urasztala terítőt vett 74 frt értékben; Balogh Gáspár a templomi szószék felibe korcnát készíttetett.

Felső-Ábrányban Lakatos Pál urasztali poharat vett 20 forint ért.

Margittán többen adtak 219 frtot.

Félegyházán többen 90 frtot.

Csokalyon Fényes Lázár templom javára alapítványt tett 1000 frtot.

Szentmiklóson Jakab István 2 urasztali poharat ajándékozott.

Alsó-Ábrányban Kovács András jegyző és neje Dömök Karolina urnő szószék terítőt és iskolába kályhát ajándékoztak.

A szentimrei egyháznak az állam 900 drb amerikai szőlővesszőt ajándékozott.

Kölynek szintén az állam nagyobb mennyiségű amerikai szőlővesszőt ajándékozott.

A poklostelki iskolának Nagyságos Sipos Orbán biharmegyei tanfelügyelő ur 15 frt értékű tanszereket ajándékozott.

Örömmel nyilvánítom, hogy egyházmegyénkben mind szellemileg mind anyagilag dicséretes előhaladás észlelhető.

Mindezeket tudomásul venni kérem.

Mihályfalva, 1890. szeptember 21.

Szőke János,

esperes.

Örvendetes tudomásul vétetik.

32. Kapcsolatban olvastatott esperes ur kimutatása az általa 1890-ben beszédett készpénzekről.

**Kimutatás az érmelléki ev. ref. egyházmegyében 1890.
évben beszedett egyházkerületi és főiskolai pénzekről.**

Sorszám	Egyházak nevei	Egyház- kerületi közgazg.		Ref. se- gély	Atala- kitás		Uj építés		Táp- intézet		Ké- pezde		Senior		Szegény tanuló		Összesen		Megjegyzés	
		frt	kr.		frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.		
	A.-Ábrány	1	12															1	12	
	M.-Petri	1	55															1	55	
	F.-Ábrány	2	50	50														3		
	Adony	4	45															4	45	
5	Albis	7	74	50						50								8	74	
	Álmosd	12	58	25						50	25				20			13	78	
	Asszonyv.	9	83	20						50	50							11	3	
	Bagamér	18	25	10					1		20				20			19	75	
	Bályok	6	15	50														6	65	
10	Bogyoszló	7	58	20	10	08				20								18	6	
	Csokalj	7	81															7	81	
	Diószeg	48	46	1	33				2		1		40	40				53	55	
	Félegyház	9	72															9	72	
	Kokad	7	1		15	75												22	76	
15	K.-Kereki	8	1		15	75												23	76	
	Keresztur	1	69															1	69	
	Keserü	11	94															11	94	
	Kécz	3																3		
	Kóly	6	79															6	79	
20	Köbölkut	10	10							10	10				10			10	40	
	N.-Léta	34	52	50					1		50			1				37	52	
	Uj-Léta	7	68															7	68	
	Margitta	20		50														20	50	
	Micske	7		50														7	50	
25	Mihályfalv.	27		50					1		1							30		
	Olaszi	5	51							10	10				10			5	81	
	Ottomány	8	55	30	16	50				50	50							26	35	
	G.-Petri	7	10	30	6	30			1		50							15	20	
	Piskolt	7	50		10	50				50	40							19		
30	Poklostel.	4	50	50														5		
	Semjén	12	75							50	50							13	75	
	Szalacs	18	51	50	29	40	50			50	50			50				99	91	
	Székelyhíd	23	21	20						20	20				20			24	1	
	Szent-Imre	9	33															9	33	
35	Szent-Jobb	3	19															3	19	
	Sz.-Miklós	8	15	10						10	10				10			8	55	
	Széplak	10	83	50														11	23	
	Tarcsa	4	23		6	30												10	53	
	Tóti	6	60	50														7	10	
40	Vajda	6	41															6	41	
		418	95	8	15	143	58	50		10	20	6	45		40	2	80	608	12	

**KIMUTATÁS az érmelléki ref. egyházmegyében az 1890. évi egyházlátogatáskor
beszedett s az egyházmegyei házi pénztárba befizetett pénzekről.**

Egyházak neve	Egyh. megy. közig. czélra		Esperesi napidíj		Egyh. megy. jzökönyv ára		Bekebelezési díj	
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
Albis	5	80	2	—	1	—	2	—
Álmosd	9	42	3	—	1	—	—	—
Alsó-Ábrány	—	84	1	—	1	—	—	—
Monos-Petri	1	17	—	—	—	—	—	—
Apát-Keresztur	1	25	1	—	1	—	—	—
Asszonyvásár	7	56	3	—	1	—	2	—
Bagamér	13	69	3	—	1	—	—	—
Bályok	4	62	3	—	1	—	4	—
Bihar-Diószeg	36	30	4	—	1	—	—	—
Bihar-Félegyháza	7	29	2	—	1	—	4	—
Bogyoszló	5	69	3	—	1	—	2	—
Csokaly	5	86	3	—	1	—	—	—
Ér-Adony	3	33	1	—	1	—	—	—
Ér-Keserű	—	—	—	—	—	—	—	—
Ér Kőbölkut	7	58	3	—	1	—	—	—
Ér-Mihályfalva	20	25	4	—	1	—	—	—
Ér-Olaszi	4	12	2	—	1	—	—	—
Ér-Semlyén	9	56	3	—	1	—	—	—
Ér-Tarcsa	3	17	2	—	1	—	—	—
Felső-Ábrány	1	88	2	—	1	—	—	—
Gálos-Petri	5	33	2	—	1	—	—	—
Hegyköz-Szent Imre	7	—	3	—	1	—	—	—
Hogyköz-Szent-Miklós	6	12	2	—	1	—	—	—
Kakad	5	25	2	—	1	—	—	—
Kéz	2	25	1	—	1	—	—	—
Kis-Kereki	6	07	3	—	1	—	2	—
Kóly	5	10	2	—	1	—	—	—
Margitta	15	—	4	—	1	—	—	—
Micske	5	25	3	—	1	—	—	—
Nagy-Léta	25	29	4	—	1	—	2	—
Ottomány	6	42	3	—	1	—	—	—
Piskolt	5	53	2	—	1	—	—	—
Poklostelek	3	38	3	—	1	—	—	—
Szalaacs	13	89	4	—	1	—	—	—
Székelyhid	17	40	4	—	1	—	4	—
Szent-Jobb	2	40	2	—	1	—	2	—
Széplak	8	17	3	—	1	—	—	—
Tóti	4	95	3	—	1	—	—	—
Uj-Léta	5	76	2	—	1	—	2	—
Vajda	5	81	2	—	1	—	—	—
Bogyoszlón Kurucz I. tanító	—	—	—	—	—	—	2	—
Albison Molnár Antal "	—	—	—	—	—	—	2	—
Asszonyvásáron Pál A. "	—	—	—	—	—	—	2	—
Kerekiben Márton K. "	—	—	—	—	—	—	2	—
Uj-Létán Csiba Antal "	—	—	—	—	—	—	2	—
Szent-Jobbon JuhászJ. "	—	—	—	—	—	—	2	—
Összesen .	304	75	99	—	38	—	38	—

Összeállította: **Szathmári Sándor** pénztárnok.

Egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetni
s köztudomás végett kinyomatni rendeltetett.

33. Olvastatott esperes ur jelentése az 1890. ápril havában tartott közgyűlés óta elnökileg tett intézkedésekről, mely a következőket tünteti fel:

A f. év ápril havában tartott egyházmegyei közgyűlésünk óta, elnökileg a következő közérdekű ügyekben intézkedtem:

1-ször. A hozzám érkezett közalapsegélyt az illetőknek haladék nélkül kézbesitettem.

2-or. Mindszenti Imre székelyhidi és Ethei Ferencz diószegi segédlelkész urakat, saját kérelmükre egyházmegyénk kötelékeiből elbocsátottam. — Szabó József Szalacsra segédlelkészül kibocsátattam.

3-or. Kalmár Ferencz diószegi és Schleinig István álmósi tanítóknak, hivatalukról lett lemondás folytán a jelzett egyházakat tanítóválasztásra felhatalmaztam.

4-er. Müller Ferencz székelyhidi kántor-tanító halála folytán a székelyhidi kántor-tanítói állomás ideiglenes helyetteséssel való betöltését elrendeltem.

5-ör. Szőke Gábor tóti, Pál Antal asszonyvásári tanítókat más egyházmegyébe távozván, egyházmegyénkből elbocsátottam és az illető egyházaknak szabad választást engedtem.

6-or. Kágyi József tanítót a tóti egyházba választatván, tanítóul megerősitettem.

7-er. A poklosteleki egyházba ideiglenesen Szabó József 2 évi képezdei tanfolyamot végzett ifjút kibocsátottam.

8-or. A mihályfalvai egyházba Tóth Endre segédtanító lemondása folytán s. tanítói állásra Kovács Gyula 2 évi tanítóképezdei tanfolyamot végzett és a porcsalmi egyházban egy évig gyakorlott ifjút kibocsátottam.

9-er. Lipcsey Ignác diószegi tanító ellen az összes egyháztanács által vádak adatván be hozzám, a fegyelmi vizsgálat szükségét elnöktársam tek. egyházmegyei gondnok urral megállapítván, a vizsgálatot elrendeltem és meg is tartottam.

A taresai és szentjobbi templomtorony kijavíttatását, jóváhagyás reményében engedélyeztem.

Mindezeket tudomásul venni, illetve megerősíteni: tisztelettel kérem.

Teljes tisztelettel

Ér-Mihályfalván, 1890. szeptember 21.

Szőke János,

esperes.

34. Az asszonyvásári egyházi előljárók a belhivatalnokokkal egyetértőleg az eddig természetben teljesített borfizetésnek jövőre pénzül leendőfizetését elhatározván, a megállapított fizetési kulcsot helyben hagyás és öt évre leendő megerősítés végett bemutatják.

Az eddig természetben teljesített borfizetésnek pénzre változtatása 5 évre helyben hagyatik. Minthogy azonban a kimutatott fizetési kulcsnál nincs maximum megállapítva, a közgyűlés, tekintettel az asszonyvásári egyház adózó hiveire s az ottani viszonyokra, a pénzben teljesítendő egyházi adó maximumát 15 o. é. frtban állapítja meg.

35. A sz.-jobbi egyház előljárói világosan bejelentik, hogy templomukat és a tornyát, amazt zsindegylyel, ezt bádoggal egészen újból fedették s azokat kívül és belől kicsinosították s ezen eljárásuknak ntólagos jóváhagyását kérik.

Örvendetes tudomásul vétetik, jóváhagyatik.

36. Az ér-tarcsai egyházi előljárók a czélba vett templom és torony külső-belső javítása, festése, új előtornác építése, szószék kijavitása, padlózás és több más apróbb munkálatokra vonatkozó költségvetést jóváhagyás végett beterjesztik.

A beterjesztett költségvetés helybenhagyatik.

37. A poklosteleki egyház temploma s tornya kijavitása czéljából készített költségvetést jóváhagyás végett beterjeszti.

A kért jóváhagyás megadatik.

38. Olvastatott a m.-petri egyház kérelme, melyben kéretik, hogy az egyházmegyei ügyvéd bizatnék meg, a m.-petri egyház s tanító által a tagosítás alkalmával nyert legelő és erdő illetőségnek az illetők nevére telekkönyveztetés eszközésére.

Egyházmegyei ügyvéd Garán Dániel felkérte a kért betáblázás eszközésére.

39. Micskei egyház és belhivatalnokai az iránt folyamodnak, hogy miután a phylloxera határukon a szőlőt teljesen elpusztította, engedtessek meg az eddig fizetett mustnak, részint gabona, részint pénz általi megváltása; melyre nézve azon kölcsönös egyezés jött létre, hogy a mustnak literje 5 krban s az ezért részben fizetendő gabona értékének köble 4 frtban állapított meg.

Ezen egyezséget, tekintettel arra, hogy általa a belhivatalnokok fizetése nem csonkul, másfelől az egyház hivei által könnyebben teljesíthetők, közgyűlés 5 évre jóváhagyta s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre pártolólág felterjeszti.

40. Az érmelléki ev. ref. tanító-egylet az 1890. máj. 1-én Ér-Adonyban tartott gyűlésének jegyzőkönyvét beterjeszti.

Ezen az egylet életét s működését jelző jegyzőkönyv örvendetes tudomásul vétetik.

41. Szent-miklósi lelkész Berekszászi Albert panaszolja, hogy az 1889-ik évről fizetéséből 100 firt értéket tevő hátrányt volt gondnok Kaszoni Miklós többszöri felhívására is, mind ez ideig be nem szedett.

Közgyűlés volt gondnok Kaszoni Miklóst ebbeli kötelessége teljesítésére komolyan utasítja, s a múlt évi hátralékoknak f. é. október 25-ig leendő behajtását elrendeli, kijelentvén egyszerűsmind, hogy a mulasztásból származható kárért felelősséggel tartozik.

Ezen intézkedés eredményéről lelkész jelentését az esperesi hivatalhoz küldje be.

42. Esperes ur felemlíti, hogy noha az ez évben Budapesten tartandó egyetemes papi gyűlésre ő és elnöktársa Fráter Imre egyházmegyei gondnok az egyházmegye képviselével megbizattak, de miután az ott tárgyalandó legfontosabb ügyeket az egyházkerület is magáévá tette és azokat egyházi hatóságok által óhajtja intéztetni: a képviselésre oly nagy szükség nincs, miért is az egyházmegye mondana le a képviseltetésről.

Közgyűlés átlátva, hogy az egyetemes papi gyűlésen előre jelzett fontos kérdések egyháztestületileg még sikeresebb megoldást nyerhetnek, magát képviseltetni nem kívánja.

43. Esperesi jelentés alapján felmerült, hogy az ér-keserüi egyház kötelezett tartozásainak nem felel meg s az egyházmegye azon utasítását, hogy az általa megszabott idő alatt másik tanítói állomást szervezzen, hallgatással mellőzi.

Felhivatik az ér-keserüi egyház az egyházmegyének a nevelés ügye előmozdítása érdekében tett végzésének foganatosítására.

44. Olvastatott az ev. ref. lelkészi-kör szept. 22-én Székelyhidon tartott gyámintézeti közgyűlésének jegyzőkönyve, melyben előadatik, hogy pénztárnok terhes betegsége következtében hivataláról lemondott, s e szerint azonnal új pénztárnok választásának szüksége állott elő, mely állásra egyhangulag Szathmári Sándor margittai lelkész elválasztatott, kinek fizetése — tekintettel a pénztárnoki teendők terhes voltára, az ezzel járó nagy felelősségre — 1%-ben állapított meg. A pénztár azonnali átvételére pedig egy 5 tagból álló bizottság küldött ki.

Tudomásul vétetik.

45. Rendkívüli államsegélyért folyamodnak: A kereszturi egyház, Bán Sándor, Balog Imre, Csuka Ferencz, Szabó József lelkészek; Vida Ferencz, Sárközi Gábor, Bedő József, Szatmári János, Képes János, Seres János, Pálfi Miklós, Juhász János tanítók.

A szenvedett károk, csapások s általában is szegénységükre való tekintetből, segélyeztetni ajánlatnak

46. Reform segély-egyleti segélyért folyamodnak: Az új-létai, alsó-ábrányi, kereszturi, szent-jobbi, monus-petri, kézsi, gálos-petrii egyházak.

Mint igen kicsiny szegény egyházak, a kért segélyezésre hathatósan ajánlatnak.

Közalapsegélyért folyamodnak:

47. Az új-létai nem régen alakult buzgó, de még szegény, illő templom és toronynélküli egyház, a melynek tagjai jelenben szántóföldeik, telepeik megváltásával vannak megterhelve, 4000 forint segélyre ajánlatik.

48. A gálos-petri kis egyház, mint templom, toronyépítésével adósságot csinált egyház 300 frt segélyre ajánlatik.

49. Az ér-tarcsai kicsiny, de buzgó egyház, a mely temploma, tornya, iskolája, paplakjának megjavításával kölcsönöz folyamodni kényszerült, 200 frt segélyre ajánlatik.

50. A nagy kárt, csapást szenvedett kólyi kis egyház, a mely most elszegényedett egyház tagjai által sem gyámolítathatik, 200 frt segélyre ajánlatik.

51. Az ér-adonyi kis egyház, melynek tornya nincsen, egyházi épületeinek szegénysége a diszes róm. kath. templom mel-

lett igen feltűnő, építtetési tőkegyűjtésében 200 frt segélyre ajánltatik.

52. Az alsó-ábrányi egyház, mint egyházaink legkisebbike, idegen felekezet s nemzetiségek közt levén, a vihar által ledőlt tornyát, templomát javítván, 200 forint segélyre ajánltatik.

53. A monus-petrii szinte másfelekezet és nemzetiség közt levő missiót teljesítő igen szegény kis egyház, egyházi épületei teljes kijavíthatása tekintetéből 150 forint segélyre ajánltatik.

54. Csécsi Imre 73 éves, teljesen vagyontalan, kicsiny fizetésű egyházban buzgón működő és számos szerencsétlen unokákat tartó, még többször nem segélyezett lelkész, 120 frt segélyre ajánltatik.

55. Fazekas Mihály 70 éves, évek óta teljesen megvakult, segédet tartó vagyontalan lelkész 120 forint segélyre ajánltatik.

56. Csuka Ferencz a legcsekélyebb fizetésű egyházban levő, valódi missiót teljesítő, vagyontalan, árvákat tartó jeles kezdő, de családos lelkész, a múlt évben tévesen nem segélyeztetvén, 120 forint segélyre első helyen ajánltatik.

57. Szabó József szinte a legkisebb egyházban, idegen felekezet s nemzetiség közt élő, missiót teljesítő, vagyontalan lelkész 120 frt állandó segélyezésre ajánltatik.

58. Kalas István ér-taresai idegen felekezet és nemzetiség közt csekély fizetésért buzgón szolgáló, családja betegsége által adósságot csinált és még eddig nem segélyezett lelkész 100 frt segélyre ajánltatik.

59. Molnár Mihály a felső-ábrányi idegen felekezet és nemzetiség közt levő kis egyházban, missiót teljesítő, igen buzgó lelkész 100 forint segélyre mindenképp felett ajánltatik.

60. Lénárt Péter, mint vagyontalan, kicsiny fizetésű, igen nagy családú és nehéz körülmények közt élő lelkész 120 frt segélyre ajánltatik.

61. Bán Sándor szent-jobbi lelkész, mint vagyontalan, szerencsétlen családú, kis fizetésű, 100 forint segélyre ajánltatik.

62. Sipos János tóti lelkész, mint vagyontalan, gyermekeket neveltető családapa 70 frt segélyre ajánltatik.

63. Balog Imre kéczi lelkész, mint kicsiny egyház csekély fizetésű lelkésze 50 forint segélyre ajánltatik.

64. Egeresi Imre kólyi lelkész, mint nagy károkat szenvedett egyház csekély jövedelmű lelkésze 50 forint segélyre ajánltatik.

65. Ungvári Gyula poklosteleki lelkész, mint kis egyházban élő, kárt szenvedett lelkész 50 forint segélyre ajánltatik.

66. A szegény poklos-teleki kis egyház, a mely iskoláját megépítette és most templomát javítja, 200 forint segélyre ajánltatik.

Egyházmegyei bíróság jegyzőkönyve,

mely tartatott Székelyhidon, 1890. szept. 23.

Jelen voltak: Szőke János, Fráter Imre elnökök, Nagy István, Takács József, Thamássy Lajos, Garán Dániel, Zsigó Endre, Draveczy Béla bírósági tagok, Konrád László előadó, Szikszay József jegyző.

67. Konrád László előterjeszti, hogy a diószegi egyház tanítója Lipcsey Ignác ellen emelt panasz tárgyában Nagy István tanácsbíróval együtt a vizsgálatot f. é. aug. 29-ikén megejték, felmutatja a vád és védíratokat, a megejtett vizsgálatról szóló jegyzőkönyvet, s vázolja a helyszínen tapasztalt hangulatot s az ügy miben állását, s kifejti a küldöttség véleményét.

Egyházmegyei bíróság az előadottakból s a vizsgálati jegyzőkönyvből meggyőződött arról, hogy Lipcsey Ignác immár a diószegi egyházban lehetetlenné tette magát; mert daczára annak, hogy már előzőleg is indíttatott ellene vizsgálat, daczára, hogy az iskolaszék, mint a kebelbeli egyháztanács által megintve lett, sőt az egyházmegyei bíróság által is megrovandónak találtatott, továbbra is alkalmat szolgáltatott mulasztása, gyermekekkel rosz bánásmódja, saját felsőbbjei iránti engedetlensége, tiszteletlensége, sőt illetlen szavakkal sértegetése s éjnek idején botrányt

okozó lármája által az általános elégedetlenségre ;
a miért is távozásának szüksége kimondatik.

Tekintve azonban, hogy már egy új iskolai
évet megkezdett, az ott maradhatása az 1891-iki
év június végéig megengedtetik, hogy így alkalma
nyiljék a más helyre való távozásra, mely iskolai
év végén a diószegi egyháznak új tanító válasz-
tása megengedtetik. Elvárja azonban egyházmegyei
biróság, hogy panaszlott tanító ez idő alatt ki-
fogástalan magaviseletet, tanítói hivatalában igye-
kezetet s a gyermekekkel bánásmódban szelidséget
s az egyház előljárói iránt kellő becsülést és tisz-
teletet tanusít.

A hozott ítélet elnök által azonnal a felek
előtt kihirdettétvén, benne mindkét fél meg-
nyugodott.

A 28-ik számtól 34-ig, a 39-ik számtól 67-ig jegyzette
Szikszay József helyettes főjegyző, a 34-től 39-ig levő szá-
mokat jegyzette Garán Dániel v. jegyző.

I. Minden egyházat illető végzések.

28, 29, 31, 32, 33.

II. Egyes egyházakat és testületeket illető végzések.

Alsó-Ábrányt 46, 52.
Ér-Adonyt 51.
Asszonyvásárt 34.
Diószeget 67.
Kéczet 46,
Kereszturt 45.
Ér-Keserüt 43.
Kólyt 50.
Micskét 39.

Monos-Petrit 38, 46, 53.
G.-Petrit 46, 47.
Poklostelek 37, 62.
Ér-Tarcsát 36, 49.
Székelyhidat 30.
Szentjobbot 35, 46.
Uj-Létát 47.
Lelkészi kört 44.
Tanítói egyletet 40.

III. Egyeseket illető végzések.

Balogh Imrét 45, 63.
Bán Sándort 45, 61.
Bedő Józsefet 45.
Beregszászi Albertet 41.
Csécsi Imrét 54.
Csuka Ferenczet 45, 56.
Egeresi Imrét 64.

Fazekas Mihályt 55.
Fráter Imrét 42.
Garán Dánielt 38.
Juhász Jánost 45.
Kalas Istvánt 58.
Kassay Ignácot 28, 44.
Kaszoni Miklóst 41.

Képes Jánost 45.
Lénárt Pétert 60.
Lipcsey Ignácot 67.
Molnár Mihályt 59.
Pálfi Miklóst 45.
Rác Lajost 39.
Sárközy Gábort 45.
Seres Jánost 45.

Sipos Jánost 62.
Szabó Józsefet 45, 47.
Szathmári Jánost 45.
Szathmári Sándort 47.
Szikszay Józsefet 28.
Szöke Jánost 42.
Ungvári Gyulát 65.
Vida Ferenczet 45.

Hitelesített: Érmihályfalván.

Kiadta :

Szikszay József,
helyettes jegyző.

